

Konuşma Becerisinin 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programında Değişen Yönü: Sözlü İletişim Becerisi

Esmâ Dumanlı Kadızade, Mersin Üniversitesi

Elif Canan Kılıç, Mersin Üniversitesi

Toplumların temel taşlarından biri olan dil, her devirde en yaygın kullanılan iletişim aracı olmuştur. İletişimin insanlar arasında sağlıklı ilişkilere dönüşebilmesi için ise etkili iletişime ihtiyaç vardır. Dil, kendisini oluşturan becerilerle karakterize olurken, bu becerilerin eğitim yolu ile gelişmesi, etkili iletişimi meydana getirir. Eğitim sözcüğünün biçimsel ve resmi dayanaklı ayağı olan formal eğitimin uygulama boyutunu oluşturan programlar da en nitelikli eğitimi vermek amacıyla sürekli gelişip değişmektedirler.

Eğitim sürecinde yer alan dil eğitiminde, dil becerileri arasında bulunan konuşma becerisi; birebir iletişimde ayrı bir önem taşımaktadır. Konuşma becerisi, düşüncelerin, duyguların ve bilgilerin seslerden oluşan dil aracılığıyla aktarılmasıdır. İnsanların karşılıklı olarak iletişime geçtikleri beceriler konuşma ve dinleme becerileridir. Ansal iletişim noktasında karşılıklı konuşma karşılıklı dinlemeyi getirir. Bu anlamda sözlü iletişimin iki temel noktası ise konuşma ve dinlemedir. Dil becerileri 2006 Türkçe dersi öğretim programında; dinleme, okuma, yazma, konuşma ile görsel okuma ve görsel sunu alt becerilerinden oluşurken; 2015 Türkçe dersi öğretim programında; okuma, yazma, sözlü iletişim becerilerinden oluşmaktadır. 2006 Türkçe dersi öğretim programında konuşma ve dinleme becerisi ayrı ayrı ele alınırken; sözlü iletişim noktası düşünülerek 2015 Türkçe dersi öğretim programında bu beceriler birleştirilerek yer almıştır.

Çalışmanın amacı, 2006 Türkçe dersi öğretim programında yer alan konuşma becerisinin, 2015 Türkçe dersi öğretim programında sözlü iletişim becerisi çatısı altında ne şekilde var olduğunu incelemektir. Amaç doğrultusunda içerik analizi yöntemi kullanılmış; yöntemin gereği olarak çeşitli kavramlara ve ilişkilere ulaşılmıştır. İçerik analiziyle dokümanlardan elde edilen veriler yorumlandığında; 2006 Türkçe dersi öğretim programında yer alan konuşma becerisinin, 2015 Türkçe dersi öğretim programında dinleme becerisi ile birleştirilip sözlü iletişim becerisi olarak ele alınmasıyla, etkili iletişimin ön plana çıkarıldığı görülmüş; kazanımların ise her sınıf düzeyinde ayrı ayrı belirtildiği, benzer ya da aynı nitelikteki kazanımların ise sınıf düzeyi arttıkça detaylandırılarak.-basitten karmaşığa doğru- programa dahil edildiği bulgularına ulaşılmıştır.

2006 programında konuşma becerisi kazanımları 6,7 ve 8. sınıf kapsamında iken; 2015'te Türkçe öğretim programı 1-8.sınıflar için hazırlanmıştır. 2006 Türkçe öğretim programında amaç ve kazanım ifadeleri yerine kazanım ve alt kazanım ifadeleri kullanılmıştır. 2006 programındaki amaç kazanım tablosu içerisinde, kazanımlar için örnek etkinlikler de sunulmuştur. 2015'te bu şekilde bir örneklendirme yoktur. 2006 programında konuşma becerisi kazanımları 2015 programına göre daha yoğun bir şekilde yer almaktadır. Çünkü 2015'te bu beceriye dinleme becerisi kazanımları da ilave edilince bazı kazanımlar eksik kalmıştır. Sonuç olarak 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programının 2006 Türkçe dersi öğretim programına göre daha anlaşılır olduğu dikkat çekmektedir. 2006 Türkçe öğretim programına göre daha anlaşılır ve kapsayıcı bu programın; uygulayıcısı olan öğretmenler ve yansıtacağı ders kitapları da ayrıca önem taşımaktadır.